

Aan
Minister Asscher
(ook gedeeld met ambtelijk SZW)

Directoraat-Generaal
Belastingdienst

Inlichtingen

10.1.d

Datum
4 februari 2013

Auteur
10.1.d

memo

Gevolgen voor uitvoering kinderopvangtoeslag na
uitspraak Raad van State in zake Appelbloesem

Aanleiding

Op 19 december 2012 heeft de Raad van State uitspraak gedaan in de zaak over volledige terugbetaling van de kinderopvangtoeslag door klanten van gastouderbureau de Appelbloesem. De Belastingdienst had de kinderopvangtoeslag in zijn geheel teruggevorderd omdat vraagouders geen eigen bijdrage hadden betaald aan de kinderopvangkosten.

In haar uitspraak stelt de Raad van State twee zaken:

1. Het betalen van een eigen bijdrage (d.i. meer betalen dan enkel het doorschuiven van de kinderopvangtoeslag van de vraagouder naar de opvangouder) is toegestaan;
2. Er bestaat enkel recht op kinderopvangtoeslag indien de volledige kosten van kinderopvang worden betaald door de vraagouder.

In het onderhavige geval kon de vraagouder niet aantonen dat de volledige opvangkosten waren betaald. De vraagouder betoogde dat een deel van de kosten al waren teruggeschonken maar kon hier geen schriftelijke bewijzen van overleggen. Hierop oordeelde de RvS dat niet alle kosten waren betaald en dat er geen recht bestaat op kinderopvangtoeslag. Aangezien er geen andere mogelijkheid is dan de wet te volgen zal de kinderopvangtoeslag moeten worden teruggevorderd. Het gaat in deze zaak om forse bedragen (€10.000,- en meer).

Achtergrond

- Uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de kosten van kinderopvang zijn gebaseerd op een verdeling tussen ouders, overheid en werkgever. Het is derhalve niet de bedoeling dat de kosten van kinderopvang enkel worden gedekt door de kinderopvangtoeslag.
Een veel gebruikte constructie (vooral in de sfeer van de familiale opvang) is de volgende: De kosten van kinderopvang zijn €1000. De vraagouder ontvangt €700 kinderopvangtoeslag, de eigen bijdrage bedraagt €300, die de opvangouder vervolgens schenkt aan de vraagouder.
Tot op heden heeft Belastingdienst/Toeslagen betoogt dat met deze constructie geen eigen bijdrage wordt betaald. Immers de effectieve kosten van de vraagouder zijn net zo groot als de ontvangen kinderopvangtoeslag.
- De Raad van State oordeelt anders. Deze stelt dat bovengenoemde constructie juridisch is toegestaan indien er een duidelijk aantoonbare schenking heeft plaatsgevonden.

- Een juist opgezette schenking leidt er toe dat vraagouders feitelijk geen eigen bijdrage hoeven te betalen. De consequentie van deze uitspraak is verstrekkend. Zodra mensen die hebben meegewerkt aan de constructies om eigen bijdrage te voorkomen een schenkingsakte of enig ander bewijsstuk kunnen overleggen, is een terugvordering op grond van de verplichting tot een daadwerkelijke eigen bijdrage niet meer mogelijk.

Oplossing

- Door de uitspraak van de Raad van State sluit het idee van de regeling (verdeling in de kosten tussen ouder, werkgever en overheid) niet meer aan op de wet.
- Gratis kinderopvang is mogelijk als je de schenking op de juiste manier vormgeeft. De wet is op dit onderdeel niet meer te handhaven door Belastingdienst/Toeslagen.
- Mogelijke oplossing is het repareren van de wet, waarvoor SZW bevoegd is. Dit is niet eenvoudig en verstrekkend. Immers het is niet mogelijk te verbieden dat ouders hun kinderen een bepaald bedrag schenken.
- De enige mogelijkheid om terugschenken op te heffen is geen kinderopvangtoeslag meer toe te kennen aan opvang in familiesfeer. Dat kan niet zonder aanpassing van de wet. Belastingdienst/Toeslagen onderzoekt nu of dit in de praktijk te handhaven is.